

Riksdagens protokoll

2010/11:24

Tisdagen den 30 november

Kl. 13.00 – 14.58

Protokoll
2010/11:24

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 24 november.

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2010/11:57

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:57 Järnväg till Kaunisvaara
av Jonas Sjöstedt (V)

Interpellationen kommer att besvaras onsdagen den 22 december 2010.

Skälet till dröjsmålet är nationella samt utrikes resor.
Stockholm den 26 november 2010

Näringsdepartementet

Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2010/11:58

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:58 Trängselskatt i Stockholm
av Anders Ygeman (S)

Interpellationen kommer att besvaras onsdagen den 22 december 2010.

Skälet till dröjsmålet är nationella samt utrikes resor.
Stockholm den 26 november 2010

Näringsdepartementet

Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2010/11:64

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:64 Sjöfartens spelregler
av Sven-Erik Bucht (S)

Interpellationen kommer att besvaras onsdagen den 22 december 2010.

Skälet till dröjsmålet är nationella samt utrikes resor.

Stockholm den 26 november 2010

Näringsdepartementet

Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2010/11:66

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:66 Vindkraften, försvaret och den kommunala
vetorätten

av Kent Persson (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 7 december 2010.

Skälet till dröjsmålet är nationella samt utrikes resor.

Stockholm den 29 november 2010

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (C)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Interpellation 2010/11:67

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:67 Vindkraft till havs, uttagsskatt och regler-
kraft för vindkraft

av Kent Persson (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 7 december 2010.

Skälet till dröjsmålet är nationella samt utrikes resor.

Stockholm den 29 november 2010

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (C)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Interpellation 2010/11:69

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:69 Regelförenklingar för företag
av Börje Vestlund (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 7 december 2010.

Skälet till dröjsmålet är nationella samt utrikes resor.
Stockholm den 29 november 2010
Näringsdepartementet
Maud Olofsson (C)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Prot. 2010/11:24
30 november

3 § Svar på interpellation 2010/11:60 om de rättsvårdande myndigheternas hantering av terrorisshot

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Maria Ferm har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att rättssäkerheten inte åsidosätts vid ingripanden mot terroristanklagade. Vidare har hon frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att motverka felaktiga anklagelser om terrorism på oklara grunder, och slutligen vilka åtgärder jag avser att vidta för att göra terrorismdefinitionen tydligare.

Jag har för ett par veckor sedan besvarat en liknande interpellation från Vänsterpartiets Lena Olsson. Mitt svar blir i stora drag detsamma.

Maria Fermers frågor är ställda mot bakgrund av att polisen för någon månad sedan gjorde ett ingripande i Göteborg mot ett antal personer som misstänktes för förberedelse till terroristbrott. Polisens agerande utreds nu av åklagare, och jag vill därför inte uttala mig om det specifika fallet.

Rent allmänt är det självklart att alla polisingripanden ska genomföras på ett rättssäkert sätt och med hänsyn till de inblandade oavsett vilket brott det rör sig om. Den kanske viktigaste regeln som finns handlar om proportionalitet, det vill säga att polisen inte får använda mer våld än nödvändigt för att genomföra sitt uppdrag. Våld ska inte heller användas alls om det finns andra sätt att lösa uppgiften.

Om polisen misstänker att det finns barn närvarande vid ett ingripande vet jag att man ibland avvaktar, antingen tills barnet har lämnat bostaden eller tills den som ska gripas själv gör det. Men jag inser samtidigt att det inte alltid är möjligt. Då är det viktigt att rätt metoder används så att inte barnet riskerar att skadas fysiskt eller psykiskt. Jag utgår ifrån att polisen har ett bra förhållningssätt när svåra situationer uppstår. Ett korrekt och genomtänkt bemötande måste alltid eftersträvas.

Men ibland kan det ändå bli fel. Då ska polisens agerande utredas. Vi kommer från årsskiftet att få ett ännu bättre system för detta i och med att en särskild fristående del av Rikspolisstyrelsen får ansvaret för polisens internutredningar.

Maria Fermers sista fråga rör definitionen av terrorism. Den svenska lagstiftningen om terroristbrott har utformats efter och lever upp till de krav som ställts upp i EU:s rambeslut om bekämpande av terrorism. I terroristbrottslagen finns tydliga regler om vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för att någon ska kunna hållas ansvarig för terroristbrott.

Anf. 2 MARIA FERM (MP):

Fru talman! För några veckor sedan ställde jag en interpellation – min första interpellation – till justitieminister Beatrice Ask mot bakgrund av de felaktiga terroranklagelserna i Göteborg. Ask valde att först svara på en liknande interpellation från Lena Olsson från Vänsterpartiet och därefter att svara på denna. Jag uppskattar att justitieministern på detta sätt väljer att diskutera frågorna grundligt i riksdagen.

Jag tackar för justitieministerns svar, men det kvarstår ändå frågetecken som regering är ansvarig för att reda ut.

I mina frågor till ministern slår jag vakt om en av de viktigaste rättssäkerhetsprinciperna: Hur ser vi till att våra medborgare inte utsätts för en godtycklig behandling av rättsväsendet? Ingenstans ser jag en ansats till självkritik från justitieminister Ask.

Det Sverige behöver är ett vaket och effektivt rättsväsen som i alla led slår vakt om rättstryggheten lika mycket som rättssäkerheten. Skydd mot övergrepp från staten är lika viktigt som skydd mot allmänfarlig brottslighet.

Gång på gång har det visat sig att rättsväsendet brister i rättssäkerhetsaspekten. Flera fall av polisövergrepp har gått ostraffade. Det handlar om övervåld vid polisingripande som har lett till dödsfall, och inte minst polisens ingripande mot demonstranter i Göteborg 2001.

I det fall jag nu tagit upp i en interpellation till justitieministern är omständigheterna vid gripandet av den terrormisstänkte mannen sådana att detta har JO-anmälts.

Det finns åtgärder som riksdag och regering skulle kunna föreslå och genomföra för att förbättra rättssäkerheten i vårt land. Det kan till exempel göras genom att införa den särskilda fristående utredningsmyndighet som skulle utreda polisanmälningar mot poliser och åklagare. Men det kan även göras genom att reformera polisutbildningen och göra den högskolebaserad och på det sättet öppna upp rekryteringen och öka mångfalden av poliser.

Fru talman! Min fråga är därför: Tänker ministern arbeta för att stärka rättssäkerheten i vårt land genom att genomföra dessa förslag?

Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! När det gäller ordningen på besvarande av interpellationer är jag övertygad om att det har gått i rätt ordning. Det viktiga är väl ändå att frågan diskuteras.

Rättsfrågorna är oerhört centrala. Regeringen har på olika sätt redan arbetat aktivt för det. Vi har inrättat Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden med mycket viktiga uppgifter att granska hur polisens insatser genomförs och hur man hanterar olika frågor där det annars inte finns så mycket allmän insyn.

Vi har en ny ordning för internutredningarna. Det har utretts två gånger och analyserats på längden och tvären. Vi gör nu en väldigt självständig organisation med all den kraft som jag tror är nödvändig. Det gör vi utan att för den skull kalla den en särskild myndighet, vilket oppositionen delvis har krävt. Integriteten i den utredningsverksamhet som nu kommer att ske tror jag ingen kan ifrågasätta och inte heller kvaliteten i det de gör.

Vi håller också på med ett arbete för att se över vad man kan göra för att få bättre möjligheter att få resning i till exempel brottmål. Även i det perfekta systemet dyker det upp situationer där den enskilde kan känna att frågan måste prövas ytterligare. Vi arbetar absolut med dessa frågor och kommer att fortsätta att göra det.

Vi går tillbaka till det som ändå är interpellationens frågeställning, eftersom jag tycker att den är viktig. Här har vi haft en händelse där det väckts frågor utifrån de rapporter vi har fått via medierna och annat. Åklagare har nu det ärendet. Det gör att jag inte kan gå in på det i detalj. Jag tycker att det är rätt ordning.

Ingripanden från polis på grundval av de anmälningar och den information man har kan innebära situationer som är väldigt besvärliga. Det är oerhört viktigt att i laga ordning reda ut och utvärdera för att polisen hela tiden ska utveckla sin metodik.

Det går inte att undvika att enskilda människor ibland är med om att polisen gör ingripanden fastän de inte är skyldiga. Faktum är att ingen är skyldig förrän dom har fallit. Oavsett om det är en person som skulle befinnas vara skyldig i slutänden kommer det i omgivningen att finnas människor som störs eller påverkas av ett ingripande.

Det är just därför jag är oerhört angelägen om att denna typ av arbetsinsatser av polisen utvärderas. Vi måste hela tiden utveckla en metodik som löser uppgiften men som också i sin professionalitet, sitt bemödande och sin uppföljning innebär att människor känner att insatsen var relevant och förstår varför den gjordes.

Det som inte framgår av vare sig medierna eller annan rapportering är vilket underlag polisen hade för sitt ingripande. Till dess att en utredning är klar måste vi förutsätta att polisen har arbetat proportionellt utifrån de underlag som de hade. Det är när man har alla dessa faktorer med som man kan bedöma om det var rätt och riktigt.

Jag är noga med att vi ska ha ordning och reda när det gäller vilka insatser som krävs och att polisen ska följa de regler som gäller om att arbeta med så lite våld som nöden kräver men också på ett sådant sätt att inte oskyldiga människor i onödan påverkas eller får problem därför att insatser har gjorts.

Nu får detta utredas och prövas i det rättsväsen som vi har för att lösa uppgifterna. Jag tycker att det är oerhört viktigt att det blir gjort.

Anf. 4 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Jag vill först påpeka att jag tycker att det är positivt att det kommer att finnas en ny ordning för internutredningar. Men jag skulle mycket hellre se att man gick ännu längre och skapade en helt fristående myndighet som kunde utreda polisens egna brott.

Jag tog i min interpellation till justitieministern också upp hur de brutala ingripandena även påverkade barnen till misstänkta och, i åtminstone ett fall, till vittnen.

Barnen väcktes av att dörrar slogs in och rutor krossades. Plötsligt befann sig ett antal maskerade personer i deras hem – personer med vapen vars lasersikten sökte av barnen och deras rum och riktades mot föräldrar och syskon. De fick se sina föräldrar beläggas med handfängsel. Några av barnen fördes bort i polisbilar tillsammans med sina föräldrar och togs in till polisen. En lördagsmorgon som kunde ha varit som vilken som

Prot. 2010/11:24
30 november

Svar på
interpellationer

helst förvandlades till något som var mycket skrämmande och otäckt. Konsekvenserna av detta kan vi bara gissa.

Enligt barnkonventionen, artikel 3:1, ska barnets bästa sättas i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om åtgärderna vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ. Sverige har skrivit under barnkonventionen, men vi har inte införlivat den i svensk lagstiftning, vilket innebär att det inte blir så mycket mer än fina ord på ett papper.

Att barns rättigheter kränks i samband med polisingripanden riskerar att medföra att dessa barn börjar uppfatta polisen som ett hot och inte som en viktig och trygg samhällsinstans.

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att stärka barns rättigheter och förhindra att barn utsätts för kränkningar av detta slag?

Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Tiden räcker nog inte till i ett inlägg för allt om barns rättigheter. Först och främst: Beskrivningen av barns upplevelser i den händelse som är bakgrund till interpellationen är såvitt jag vet medieuppgifter. Jag har inte alla fakta. Det behövs en ordentlig utredning för att ta reda på vad som faktiskt har hänt; det är oerhört centralt. Sedan får man pröva om det hela var proportionerligt och så vidare.

Den beskrivning Maria Ferm gör och som har funnits i medierna är naturligtvis alldeles förfärlig och traumatisk för ett barn om man klipper loss den ur sitt sammanhang. Samtidigt måste vi tänka tanken att om det nu är så att vi har en misstanke om ett terroristbrott eller något annat allvarligt brott som riskerar livet på många människor kanske en polispatrull inte kan sätta sig utanför och vänta exempelvis till dess att den man misstänker kommer ut. Vi har den avvägning som alltid är polisens uppgift och oerhört svår att göra. Det är inte heller så att det aldrig inträffar att barn används av kriminella i olika syften. Detta är en svår avvägning.

Inom svensk polis arbetar man mycket medvetet med barnperspektivet och med att försöka utveckla metodik och kunskap och även medvetande om barns situation för att så långt som möjligt göra detta rätt. Det är också skälet till att vi exempelvis har särskilda centrum för unga brottsoffer. Barn och unga som har blivit utsatta för brott eller varit med om en traumatisk händelse behöver få stöd och hjälp att hantera detta för att de, precis som Maria Ferm påpekar, inte själva ska få en negativ inställning till rättsväsendet eller – vad värre är – försöker ta lagen i egna händer, vilket inte är helt ovanligt. Detta är någonting som polisen arbetar med hela tiden, och jag tycker att det är oerhört viktigt.

Om vi håller oss till det interpellationen handlar om kan jag inte annat än se att det är en mycket svår bedömning som har varit nödvändig att göra huruvida polisen gjorde rätt eller fel och huruvida man höll sig till den proportionalitet som åläggs polisen att ta hänsyn till när den gör ingripanden. Detta utreds nu, och det görs på ett bra sätt.

Det är lätt att säga att det vore mycket bättre om det fanns en fristående myndighet. Men två utredare har konstaterat att det förmodligen inte är på det sättet. Man har inte haft invändningar mot de utredningar som har gjorts. Man har inte heller föreslagit något bestämt annat, utan man har pekat på att det hela sker med hög kvalitet.

Vad regeringen har valt att göra är att ytterligare frigöra verksamheten och sätta den under en annan ledning med tillsyn av Rikspolisstyrelsens styrelse för att också utanpåverket – om jag uttrycker det så – ska tydliggöra att detta är en egen verksamhet. Även om vi skulle ha en egen myndighet för detta kommer vi att behöva använda poliser för utredningsverksamheten. Det är de som har den kunskap som krävs för att göra polisutredningar, och sådana behöver rättsväsendet för att sköta sitt arbete. Jag tycker inte att det är så enkelt att man bara kan säga att en annan organisation skulle lösa det hela.

Jag tycker också att det finns anledning att säga att vi har goda erfarenheter av att polisen har utvecklat sitt arbete. Om vi kommer ihåg allt det som hände under toppmötet i Göteborg 2001 och tänker på hur lugnt och fridfullt vårt ordförandeskap i EU, med många stora möten, ändå kunde genomföras visar det nog att polisen har utvecklat sin förmåga att arbeta på ett mer modernt och professionellt sätt. Detta arbete ska fortsätta.

Anf. 6 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Jag vill tacka justitieministern för att hon har svarat på mina frågor. Jag tycker att det är viktigt att diskutera detta för att inte åsidosätta rättssäkerhet, barns rättigheter eller medborgerliga rättigheter i terroristjaktens namn.

Sverige behöver hålla fanan högt och inte acceptera inskränkningar i medborgerliga rättigheter genom vare sig massiv övervakning eller godtyckliga gripanden.

Avslutningsvis vill jag påpeka att det är av största vikt att det finns ett stort förtroende för rättsväsendet. Det förutsätter att rättsväsendet agerar proportionerligt och respektfullt gentemot misstänkta individer.

Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Jag kan instämma i Maria Fers inlägg. Proportionaliteten är en grundläggande princip liksom att man utreder det som eventuellt har gått snett.

Jag tar också tillfället i akt för att säga att jag utgår från att Maria Ferm ser mycket allvarligt på genuina anklagelser eller misstankar om terroristbrott. Jag tolkar hennes inlägg så. Det är viktigt att vi kan agera kraftfullt mot grov allvarlig brottslighet.

Det är dessa avvägningar som är besvärliga, och jag utgår från att vi tillsammans ska kunna arbeta för att se till att successivt stärka rättssäkerheten och prövningen av denna typ av frågor.

Sedan har vi säkert anledning att återkomma till olika aspekter på barns rättigheter och de särskilda behov som barn har i alla typer av rättsprocesser men också när de kanske bara bevitnar olika typer av möten med rättsprocessen. Det påverkar barn, och det ger effekter långt fram i livet. Jag är angelägen om att detta sker på ett genomtänkt och kvalitativt bra sätt.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2010/11:15 om dammolycka med stora miljökonsekvenser

Anf. 8 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Matilda Ernkran har frågat miljöministern vilka initiativ han avser att ta för att säkerställa att inte Sverige står inför en dammolycka med omfattande miljökonsekvenser.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Först vill jag säga att jag delar Matilda Ernkran syn på nödvändigheten av ett regelverk som minimerar risken för dammolyckor. Den typ av giftigt slam som rann ut i Ungern finns dock inte i några svenska dammar.

Dammsäkerhet regleras i flera regelverk. De viktigaste är miljöbalken och lagen om skydd mot olyckor. Det är länsstyrelserna som är tillsynsmyndigheter, och Affärsverket svenska kraftnät ansvarar för att ge vägledning för tillsynen. I Sverige finns knappt 200 dammar där ett dammbrott bedöms kunna orsaka dödsfall och mycket stor materiell skada. Det finns ca 15 anläggningar som klassificeras som farlig verksamhet och omfattas av EG-direktivet om hantering av avfall från utvinningsindustri och motsvarande relevant svensk lagstiftning. För dessa ca 15 anläggningar är det Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som är tillsynsmyndighet.

För både de svenska gruvdammarna och kraftverksdammarna gäller dock att den största faran vid ett dammbrott inte är spridning av eventuella kemikalier utan själva vattnet och medföljande slam som skulle kunna översvämma människor, byggnader och infrastruktur.

Regeringen tar dessa frågor på största allvar och gav i regleringsbrevet för 2008 Svenska kraftnät i uppdrag att se över de statliga insatserna för dammsäkerhet. I uppdraget ingick att analysera om nuvarande system svarar mot de krav på säkerhet samhället ställer i dag.

Svenska kraftnät redovisade sin slutrapport den 30 juni i år. Rapporten omfattar ett flertal förslag om dammsäkerhet och industrins egenkontroll, liksom statlig tillsyn och tillsynsvägledning. Rapporten remissbehandlas just nu, och Regeringskansliet kommer att behandla Svenska kraftnäts förslag så snart remissinstansernas synpunkter kommit in i december. Det är alltså ännu för tidigt att ge besked om vilka initiativ regeringen kommer att ta.

Anf. 9 MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Just nu pågår klimattoppmötet i Cancún där världens ledare ska försöka ta ansvar för de försämringar av vårt klimat som vi har åstadkommit genom mänsklig påverkan. Det återstår att se om världens ledare kommer att känna och ta ansvar för dagens generation och för kommande generationer.

Med anledning av den katastrofala dammolycka som inträffade i Kolontar i Ungern för en tid sedan har jag ställt frågan om man har tillräckligt på fötterna när det gäller dammolyckor med omfattande miljökonsekvenser i Sverige. Jag trodde att det var miljöministern som skulle svara på det eftersom det handlar om miljökonsekvenser, men jag är naturligt-

vis tacksam över att näringsminister Maud Olofsson är här och svarar på frågorna.

Dammolyckan i Ungern är väl känd. En miljon kubikmeter giftigt slam välldes ut från aluminiumfabriken med förödande miljökonsekvenser, dödsfall och så vidare som följd. Problemet är att detta inte är någonting unikt. Det finns rapporter världen över om olyckor som hör samman med mineralbrytning och metalltillverkning.

I Sverige inträffade år 2000 en liknande olycka med sprickor i en dammkonstruktion i gruvan Aitik i Gällivare. Det gjorde att gruvledningen beslutade att släppa ut en och en halv miljon kubikmeter kopparhaltigt vatten, och ingen ansvarig har ställts till svars för detta. Den gruvan är Bolidenägd, och samma bolag var 1998 inblandad i en olycka i Andalusien i Spanien. Där spreds fem miljoner kubikmeter giftslam ut i det lokala flodsystemet. Efterräkningarna pågår fortfarande. Förra året beslutade Svea hovrätt om kvarstad på 1,4 miljarder för Boliden för kommande skadestånd. Det är högst påtagligt att olyckor sker runt om i världen.

Det blev också ganska påtagligt att det faktiskt sker olyckor i Sverige. Denna månad, tidigt i november, brast en damm i Hästberga i södra Sverige, och en miljon kubikmeter vatten – det var som tur var bara vatten – rann ut från den dammen. Tre människor drogs med och en bro rasade. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att sprickan i dammen upptäcktes av två kanotister som råkade paddla förbi, och innan de ens hade hunnit ringa till SOS Alarm hade dammen brustit.

Jag tycker att detta reser ett antal frågor om hur dammsäkerheten faktiskt ser ut i Sverige. Dessutom är det oerhört viktigt att skydda våra vattentäkter och vattenmiljöer, inte minst om man har ansvar för dagens generation och för kommande generationer. Jag menar att barn inte ska behöva leka på förorenad jord. De ska kunna samla genetiskt friska groddor i klara vattendrag.

Därför tycker jag, trots det svar ministern nu har gett på min fråga, att hon fortfarande är svaret skyldig när det gäller dammolyckor med omfattande miljökonsekvenser och beträffande säkerheten. Jag hoppas att ministern kan utveckla sitt svar i nästa inlägg.

Anf. 10 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Det är naturligtvis en oerhört viktig fråga. Det viktiga är de fakta som jag redogör för i interpellationssvaret, nämligen hur många dammar som omfattas. Det är viktigt att veta omfattningen. Samtidigt är det viktigt att berätta för riksdagen att vi redan hade tagit ett initiativ, ovetandes om både Ungern och den kraftverksdamm som brast i Sverige. Vi hade redan gett Svenska kraftnät uppdraget.

I sitt förslag säger Svenska kraftnät att vi ska ha tydligare regler för dammsäkerheten. Det ska vara ett komplement till miljöbalken. Vidare ska det finnas en obligatorisk klassificering av dammanläggningarna utifrån de konsekvenser som ett dammbrott skulle kunna medföra. Alla dammar är ju inte likadana. Vad gäller en del större anläggningar kanske vi har en annan tillsyn och kontroll än vid andra anläggningar.

I förslaget sägs också att kraven ska ökas på verksamhetsutövares strategi och ledningssystem, det vill säga att ägarna till dammarna måste ha en tydlig egenkontroll som vi kan lita på. Dessutom anser man att

Prot. 2010/11:24
30 november

Svar på
interpellationer

rapporteringens omfattning ska anpassas efter vilken kategori dammen placeras i.

Det finns alltså en rad förslag, och vi kommer att behandla dem när remisstiden gått ut. Därför kan jag inte ge svar i dag. Vi vill naturligtvis invänta vad remissinstanserna säger. Överlag kan man väl säga att det givetvis kommer att få konsekvenser utifrån vad Svenska kraftnät har föreslagit, och så ska det vara. Det är därför jag gett dem uppdraget. Jag tycker att vi behöver veta mer.

När det gäller det som hände i Sverige pågår nu en utredning. Som minister kan jag inte kommentera den utredningen. Dessutom tror jag att vi ska vara försiktiga med att dra slutsatser innan vi sett vad utredningen kommer fram till. Det allvarliga och det för mig viktiga är att se till att vi har en ordning för detta som är strikt och bra och kan ge trygghet för svenska medborgare. Det är det viktigaste för oss. Jag kommer att återkomma till riksdagen med mer konkreta förslag när remisstiden gått ut och vi ska skriva proposition.

Jag delar uppfattningen att detta är allvarligt och att vi måste ha en bra ordning för det.

Anf. 11 MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Ja, det är allvarligt, särskilt med tanke på det som redan har hänt i Sverige, nämligen dammolyckan. Två kanotister paddlade förbi och upptäckte sprickan, men innan de hann ringa SOS Alarm brast dammen. Den oron tycker jag inte att svenska medborgare ska behöva leva med. Det är klart att det är allvarligt, och vi behöver ta frågan om dammsäkerhet på yttersta allvar.

Det är vällovligt av ministern att säga att hon ska återkomma till riksdagen med en proposition om detta, men jag kan tycka att det är ganska symptomatiskt för regeringen att inte ha speciellt bråttom när det kommer till miljöansvar. Man simmar ganska dåligt i bakvattnet. Det gäller exempelvis det som jag inledde mitt förra inlägg med, klimattoppmötet i Köpenhamn som var ett fullständigt misslyckande.

Vi får väl se hur det går i Cancún. Jag åker dit med förhoppningen att den här gången få vara stolt över Sverige, även om man fortfarande simmar ganska dåligt i bakvattnet. Man har till exempel inte orkat driva att EU ska höja utsläppsåtagandena till 30 procent.

Det finns andra exempel. Ett sådant är bisfenol A i nappflaskor. Där har regeringen sagt att vi måste vänta, att vi måste avvakta. I förra veckan fattade Europaparlamentet beslut om att förbjuda bisfenol A i nappflaskor, så kanske kan även regeringen komma framåt i den frågan.

När det gäller dammsäkerheten har Svenska kraftnät sedan 2003 haft i uppdrag att årligen rapportera till regeringen hur dammsäkerheten ser ut. Redan i en rapport 2007 konstaterade Svenska kraftnät att kontrollen behövde stärkas och tillsynen förbättras, att det behövdes tydligare regelverk, speciellt för de dammar där ett dammbrott skulle kunna medföra stora konsekvenser.

Man kan inte säga att regeringen precis haft bråttom när det gäller den här frågan. Man har gett Svenska kraftnät i uppdrag att på nytt utreda frågan. De fick till och med två år på sig att göra utredningen. Uppdraget gavs 2008, och resultatet presenterades sommaren 2010. Nu är ärendet ute på remiss, och sedan kanske, möjligtvis, ska regeringen återkomma.

Ganska många år har alltså förflutit; näringsministern är inne på sitt femte år som minister med ansvar för dessa frågor.

Jag tycker inte att det skett tillräckligt. Jag tycker att det finns en ganska uppenbar tendens vad gäller regeringens miljöansvar, det vill säga det är lågt prioriterat. Också i detta fall visar det sig tydligt. Det hade varit möjligt att säkra våra dammar betydligt mycket tidigare. Därför tycker jag att näringsministern fortfarande är svaret skyldig. Hur kommer det sig att det tagit så lång tid? Vad är det som gör att dammsäkerheten är så lågt prioriterad av regeringen trots att dammar uppenbarligen brister? Det sker även i Sverige. Nu var det endast fråga om vatten den här gången, men det fick ändå ganska stora konsekvenser. Människor drogs med i vattenströmmarna, en bro rasade och så vidare.

Jag hoppas att näringsministern kan ge besked om varför man inte haft speciellt bråttom i fråga om dammsäkerheten.

Prot. 2010/11:24
30 november

*Svar på
interpellationer*

Anf. 12 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Jag kan konstatera att vi haft mer bråttom än interpellanten eftersom vi tog initiativ till att ge Svenska kraftnät uppdraget redan före olyckan. Det är så man måste agera. Det underlag som fanns tidigare var inte tillräckligt för att kunna lägga fram konkreta förslag. Nu har Svenska kraftnät kommit med ett bra underlag som ska ut på remiss, och jag föreställer mig att riksdagen vill att den här typen av ärenden, på samma sätt som alla andra ärenden, ska ha en ordentlig genomgång och få en ordentlig genomlysning så att kvaliteten blir god. Jag tror inte att riksdagen vill slarva med det underlaget. Nu har vi fått utredningen, och den går ut på remiss. Det är viktigt att ta in remissinstansernas synpunkter för att veta hur det hela ska hanteras i nästa steg.

När det gäller den allmänna synen på miljö- och klimatfrågan har vi naturligtvis helt olika syn på det. Vi har den mest ambitiösa klimat- och energipolitiken i världen. Det gör att vi står starka vid de tillfällen vi diskuterar miljö- och klimatfrågorna, inte minst med tanke på det som hände i Köpenhamn och det som nu händer i Cancún. Vi anser att Sverige behöver ta ledningen i miljö- och klimatfrågorna. Vi måste driva på, och det gör vi både i EU och globalt. Det är viktigt att ha en ambitiös politik också för att förebygga den här typen av händelser.

Sedan kan vi ha olika åsikter om hur man ska bedriva miljöpolitik. Jag tror att ni, Matilda Ernkrans, har en mer socialistisk syn på det medan vi har en mer liberal syn. I grunden tror jag dock att vi är överens om – för att återgå till det som frågan gällde, nämligen dammsäkerheten – att med de förslag som Svenska kraftnät nu lagt fram får vi en bra grund för att kunna skärpa lagstiftningen och få en bättre ordning.

Boliden nämndes i ett tidigare inlägg. I våras besökte jag deras nya anläggning i Boliden. Det är spännande att se hur Boliden, som drabbades av dessa två olyckor, nu använder den erfarenheten till att bygga en helt ny sorts damm som är mycket mer miljövänlig och mycket mer i framkant i fråga om teknikutveckling. Jag hoppas verkligen att Sverige på det sättet tar ledningen och visar hur vi kan ha både gruvdrift och en bra hantering av det avfall som finns, att vi kan ta hand om avfallet på ett miljövänligt och bra sätt. Det är en kompetens som övriga länder kan ha nytta av. Det är viktigt att vi har bolag som Boliden och LKAB som hanterar detta på ett miljömässigt bra sätt.

Jag känner mig därför rätt trygg med att vi i lugn och ro kan flytta fram positionerna. Vi kommer att återkomma till riksdagen med ett bra underlag, för det kommer riksdagsledamöterna att kräva. Vi kommer också att se till att säkerheten för svenska medborgare blir bra. Det är grunden för den politik vi för.

Anf. 13 MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag tycker fortfarande att näringsminister Maud Olofsson är svaret skyldig vad gäller frågan om varför den här regeringen har så lite bråttom när det gäller miljöfrågorna och i det här fallet dammsäkerheten.

Det fanns en rapport redan 2007 där det påpekades ett antal brister, att tillsynen behövde förbättras och så vidare. Det har gått flera år, och regeringen är inte ens framme vid att kunna presentera en proposition.

Man kan göra en jämförelse. Under förra mandatperioden hade jag förmånen att ägna en stor del av mitt engagemang åt socialförsäkringsutskottet. Där hanterar vi sjukförsäkringsfrågan. Där klarade regeringen av att på en vecka skriva ny lag när det gällde att utförsäkra människor ur sjukförsäkringen. Men här ska man behöva flera år för att få fram ett tillräckligt underlag för att skriva en proposition som ökar dammsäkerheten.

Jag tycker att det visar på vad man har för agenda från den borgerliga regeringen. Jag kan bara beklaga den.

Jag ser naturligtvis fram emot den proposition, när det gäller dammsäkerheten, som vi nu får vänta på till dess att näringsministern är beredd att lägga fram den.

Anf. 14 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Ja, man kan alltid önska att det ska gå snabbare. Jag kan bara konstatera att jag är mycket snabbare än vad interpellanten är. Men jag tror att det finns en stor samsyn kring att vi behöver en ökad dammsäkerhet. Jag tror inte att det är någon partipolitiskt skiljande fråga.

Det som vi såg var att vi behövde ett bättre underlag för att kunna skriva en proposition, och det är det riksdagen också kräver. Ni vill ha bra underlag. Ni vill att det ska finnas en bra grund för att lägga fram propositioner så att ni kan ta ställning till det här i riksdagen. Det var därför som Svenska kraftnät fick det nya uppdraget.

Nu finns det en rad åtgärder, som jag har räknat upp, som vi kan vidta, och jag ser fram emot att vi kommer att skriva en proposition så fort remissinstanserna har lämnat sina svar på detta. Därefter kan vi fatta beslut.

Sedan ska man komma ihåg att det inte är en total anarki på det här området bara för att vi inte har skrivit en proposition, utan Svenska kraftnät och andra myndigheter har redan i dag det här uppdraget. De har tillsynsansvar och ska kolla upp alla de här sakerna. Men vi kan behöva skärpa en del av regelverket.

Jag tror att vi i grunden, om jag jämför med många andra länder, har duktiga myndigheter som är duktiga på att följa upp, men vi ska också utreda vad som hände med dammolyckan i Skåne.

Anf. 15 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Karin Åström har frågat mig, med anledning av problemen med elleveranserna i Tornedalen, om jag avser att vidta några åtgärder, till exempel ytterligare skärpning av ellagen eller tydligare instruktioner till Energimarknadsinspektionen. Vidare har Karin Åström frågat om jag avser att vidta några andra åtgärder för att stärka elkonsumenternas ställning.

Låt mig först säga att jag är djupt bekymrad över situationen i Tornedalen, som förorsakat att tvångsförvaltning nu sker. Det är mycket olyckligt att elkunderna drabbas på det sätt som Karin Åström beskriver.

Bakgrunden till Karin Åströms första fråga är att elnätsföretaget Ekfors Kraft är satt under tvångsförvaltning sedan i slutet av september månad i år. Företaget har även två gånger tidigare varit satt under tvångsförvaltning.

I samband med dessa förfaranden uppmärksammades vissa svagheter i lagen om särskild förvaltning av vissa elektriska anläggningar. Jag tog därför snabbt initiativ till att bestämmelserna i lagen skärptes i avsikt att tvångsförvaltaren skulle få större befogenheter och att staten ska vara garant för tvångsförvaltarens ersättning.

Problemen med Ekfors Kraft har tyvärr ändå fortsatt, och företaget är återigen satt under tvångsförvaltning. Om tvångsförvaltningen misslyckas med sitt syfte kan Energimarknadsinspektionen ansöka om tvångsinlösen av Ekfors Krafts anläggningar.

Det bör poängteras att det är tvångsförvaltaren som har att agera i frågor som rör själva tvångsförvaltningen. Energimarknadsinspektionen är endast tillsynsmyndighet över tvångsförvaltaren.

Enligt uppgifter från Energimarknadsinspektionen anser inspektionen att den pågående tvångsförvaltningen hittills inte har varit framgångsrik. Energimarknadsinspektionen överväger därför att inom en snar framtid ansöka om tvångsinlösen av Ekfors Krafts anläggningar.

Jag kommer att noga följa utvecklingen i frågan och är beredd att ta initiativ till ytterligare förstärkt lagstiftning om det skulle behövas. Dock bör den nuvarande processen först avslutas innan det finns skäl att eventuellt överväga ytterligare skärpningar av lagstiftningen.

Vad gäller Karin Åströms andra fråga, om jag avser att vidta några andra åtgärder för att stärka elkonsumenternas ställning, vill jag betona att det är en för mig mycket prioriterad uppgift.

Det pågår för närvarande ett arbete inom Regeringskansliet med att ta fram en proposition med anledning av det nya elmarknadsdirektivet. I denna proposition kommer regeringen med ett antal konkreta förslag för att stärka elkonsumenternas ställning på marknaden. Propositionen planeras att överlämnas till riksdagen i början av 2011.

Anf. 16 KARIN ÅSTRÖM (S):

Fru talman! Första gången jag ställde en interpellation till ministern i den här frågan var den 23 januari 2007. Sedan dess har jag diskuterat problemet med elleveranserna i Tornedalen vid flera tillfällen, här i kammaren men också i näringsutskottet där ministern brukar besöka oss.

*Svar på
interpellationer*

Jag har faktiskt varit ganska nöjd med den lagförändring som så småningom kom. Vi tog ju beslut om den i kammaren för cirka två och ett halvt år sedan. Meningen var att man skulle snabba upp processen med att kunna tvångsinlösa privata elbolag som missköter sina åtaganden så kapitalt som bland annat Ekfors Kraft.

I dag kan jag väl säga att jag är mycket tveksam till om lagen verkligen fungerar som det var avsett. Dessutom måste vi lägga till att den här ägaren har avtjänat fängelsestraff för upprepade grova skattebrott och är en ständig kund hos kronofogden med gigantiska skatteskulder. Situationen är alltså fortfarande otroligt allvarlig uppe i Tornedalen.

I oktober var elkonsumenterna från Tornedalen i kontakt med mig igen. De var oerhört bekymrade och visste inte vad de skulle göra, för den här gången hade de fått dubbla elräkningar, dessutom mycket höga. Den ena kom från den tillsatta tvångsförvaltaren, och den andra kom från Mikael Styrman, Ekfors Kraft.

Det fanns en påtaglig rädsla i de samtal som jag hade med de här kunderna för att strömmen skulle stängas av om de inte betalade Styrman. Det började dessutom bli rejält kallt ute vid den här tiden.

Visst hade de fått beskedet att det var tryggt att betala in till tvångsförvaltaren, och även jag tyckte att det enda rätta var att betala in till tvångsförvaltaren. Men, fru talman, inte ens det centerpartistiska kommunalrådet där uppe verkade vara trygg med att betala in kommunens elräkningar till tvångsförvaltaren, utan kommunen betalade in till Styrmans Ekfors Kraft. De var också rädda för att elströmmen skulle kunna brytas av Styrman om de inte betalade.

Vem kunde man lita på här? Och hur skulle man gå vidare? Så var situationen den 29 oktober när jag lämnade in min interpellation.

Ministern! Jag gläds i dag, för fyra dagar efteråt kom beslutet om tvångsinlösen. Det var i allra högsta grad på tiden. Men när det gäller tvångsinlösen – det vet ministern säkert också om – tar det tyvärr minst ett och ett halvt år, enligt Energimarknadsinspektionen, innan man är framme vid något beslut. Det är en oerhört lång tid, och det är många, däribland också kommunerna, som är otroligt oroad och bekymrade över hur det ska sluta.

Vad ska man tro? Ska vi nu säga att den här lagen är tillräckligt vattentät, eller man kanske skulle säga eltät, så att den garanterar en trygg, säker och kostnadseffektiv energiförsörjning till konsumenterna uppe i Tornedalen? Är det detta vi ska se, att den fortfarande är vattentät och eltät? Eller är det faktiskt så att vi omgående behöver göra om den igen?

Anf. 17 LEIF PETTERSSON (S):

Fru talman! Ja, då står vi här återigen och debatterar situationen för elkunderna i delar av Haparanda och delar av Övertorneå kommun.

Trots vad ministern tidigare har sagt verkar vi fortfarande vara långt ifrån en lösning. Egentligen skulle vi inte behöva debattera den här frågan. Det är en självklarhet att människor ska ha leveranssäkerhet när det gäller el. Det är en självklarhet att man ska få sina anläggningar inkopplade av den som har koncession i ett område. Det borde vara en självklarhet.

Men så är det inte i det här fallet, och det verkar inte som om lagens möjligheter är tillräckliga när det gäller företag som inte vill göra rätt för sig.

Nu kan inte heller ministern skylla den situation som är vid handen på den tidigare, socialdemokratiska regeringen som hon har tenderat att göra tidigare. Ansvar är den sittande regeringens och ingen annans.

Situationen har beskrivits i tidigare debatter, men en kort rekapitulation är kanske på sin plats. Vi har alltså ett företag som vägrar att ansluta anläggningar till elnätet, såväl offentliga som privata. Samma företag tar framför allt hutlöst höga nätavgifter men också andra avgifter av sina abonnenter.

Om någon skulle vilja byta elleverantör hotar företaget med att stänga av strömmen. Företaget har stängt av strömmen till både enskilda och offentliga konsumenter. När det gäller offentliga konsumenter är det framför allt Haparanda kommun som har drabbats därför att de inte ansetts dansa efter företagarens pipa. Man har gjort någonting som han inte har varit nöjd med när det gäller gatubelysningen, och då har han kunnat stänga av strömmen till offentliga konsumenter, till skolor, äldreomsorg och så vidare.

Enskilda abonnenter har han stängt av strömmen för eftersom de i enlighet med vad som föreskrivits betalat till tvångsförvaltaren. Tvångsförvaltaren var snabbt på plats och löste problemet, men ägaren stängde ändå av strömmen till dessa konsumenter.

Till detta ska läggas Övertorneå kommuns agerande, vilket Karin Åström tidigare talade om, där man i strid med gällande lag betalat elräkningen till företaget i fråga i stället för till tvångsförvaltaren. Här är lagen uppenbarligen inte tillräckligt tydlig. Det är det enda sätt jag kan tolka det hela på. Det får inte finnas denna möjlighet för det offentliga eller för privatpersoner att misstolka vad som avses. Betalningen måste gå till den som driver verksamheten, i det här fallet tvångsförvaltaren.

Nu måste det här få ett slut. En rättsstat kan inte ha denna typ av ordning där enskilda, i detta fall företagare, tar lagen i egna händer och på liknande sätt som organiserat kriminella med hot försöker tillskansa sig ekonomiska fördelar.

Fru talman! Ministern måste komma tillbaka till riksdagen med skärpningar av de lagar som reglerar detta område. Vem vet annars vad nästa steg blir från företagarens sida? Kan ministern verkligen ta på sitt ansvar att den här situationen bara fortsätter och fortsätter?

Jag har sagt det tidigare och säger det igen: Hade den här situationen förelegat i någon av Stockholms kranskommuner, då hade situationen varit löst. Hade Vallentuna eller Täby varit utsatt för detta hade om inte annat medierna tvingat ministern att agera. Men nu är det här någonting som händer långt från centralredaktionerna, och då blir inte trycket att agera särskilt stort, i varje fall inte från mediernas sida.

Fru talman! Ministern måste agera nu. Kom tillbaka med lagskärpningar och se till att frågan kommer bort från dagordningen!

Anf. 18 SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Elnätskoncession är ett mycket starkt monopol. Det är till och med starkare än det monopol som Systembolaget har vad avser att försälja alkoholhaltiga drycker. Om man är missnöjd med Systembolaget

Prot. 2010/11:24
30 november

*Svar på
interpellationer*

kan man åka över gränsen till Finland, Danmark eller Tyskland för att handla, men om en elkonsument inte är nöjd med den el som man köper och inte får den leverans som man förväntar sig kan man inte ens åka över gränsen. Vi i Tornedalen bor faktiskt nära en gräns, ibland bara ett hundratal meter ifrån, men vi kan inte ens dra en kabel över den gränsen för att ansluta oss till det finska elnätet.

Så starkt är elkoncessionen reglerad. Det är ett oerhört starkt monopol.

Jag tycker att ett så starkt monopol måste hanteras på ett mycket ansvarsfullt sätt. El är en mycket central och samhällsnyttig funktion som normalt hanteras på ett tryggt och ansvarsfullt sätt i vårt land. Men tyvärr har inte hela Sveriges befolkning den situationen. I Tornedalen har man under en lång tid haft enorma problem. Det som är en självklarhet – normala elleveranser i vardagen – för invånare i vårt land är inte någon självklarhet i Tornedalen, och så har det varit i snart tio års tid.

Det är djupt oanständigt för ett rättssamhälle att det är på det sättet. Det finns inget försvar för att medborgare i vårt land ska utsättas för mörker och otrygghet, att barnen inte ska kunna färdas tryggt efter våra vägar till skola och daghem, att skolor och daghem tillfälligt inte kan bedrivas på ett normalt sätt, att dieseldrivna elverk måste nyttjas för att säkerställa samhällsviktiga funktioner, att avloppspumpstationer måste breddas till våra vattendrag, att vattenverk inte fungerar, att anläggningar och fastigheter förvägras kopplas in mot elnätet, att eltaxor chockhöjs utan förvarning, att elleveranser bryts utan förvarning och att företag och medborgare måste känna otrygghet och rädsla för att strömmen ska brytas.

Fru talman! Listan går att göra ännu längre. Det jag beskriver är Sverige 2010. Det är inte det Sverige där vi befinner oss i dag. Det är inte ett Sverige man känner igen i Malmö, Täby, Danderyd eller Göteborg. Det här är Sverige 2010 i Tornedalen.

Jag tror faktiskt att statsrådet Olofsson har haft och har en ambition att lösa det problem jag beskriver. Tyvärr är det inte löst trots ambitionen. Åren går, och ett misslyckande kan bara beskrivas som ett misslyckande.

Jag vet inte vad det beror på. Statsrådet har nog som jag sade haft goda ambitioner och en vilja att lösa det, men möjligen har statsrådet haft dåliga rådgivare. Jag vet inte. Det kan också vara så att det här bolaget på något sätt har hållits bakom ryggen på grund av andra saker som jag inte känner till. Det är synpunkter som har framförts från invånare.

Jag har inget svar på de här frågorna, men det som medborgarna i Tornedalen drabbas av, i Sverige 2010, måste få ett slut. De måste få trygg elförsörjning som alla andra medborgare i vårt land.

Anf. 19 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! För det första ska jag säga att jag tror att vi är rätt överens om att det här gäller både en ovanlig situation och en ovanlig ägare. Det är precis som Sven-Erik Bucht säger: Nätkoncession är något väldigt viktigt, och det är omgärdat av mycket regelverk. Det här är en mycket gammal nätkoncession, och det är viktigt att det provas ordentligt vad man har för utgångsläge och möjlighet att sköta detta när man får dessa tillstånd eller koncessioner.

Samtidigt ska man säga att vi har en ganska stark lagstiftning. Vi har tvångsförvaltning och vi har tvångsinlösen, så vi har ganska starka instrument för att kunna justera detta.

Även om man har starka instrument hoppas jag att ledamöterna av Sveriges riksdag vill att man tillämpar dem på ett rättssäkert sätt, för även om samhället har oerhört starka instrument och vi agerar i sådant här så måste det finnas möjlighet till överklaganden och annat. Det är ju en del av en rättsstat.

Vi har agerat gentemot detta. Dels har vi nu tvångsförvaltning, och Energimarknadsinspektionen är också beredd att gå till tvångsinlösen. Men jag tror att alla som känner till den här situationen också vet vilka komplikationer det innebär, och det är därför som det är väldigt svårmanövrerat. Den som gör detta till en enkel fråga tror jag därför spelar med dubbla kort.

Vi vet alla att detta är mycket besvärligt. Jag förstår fullt och väl vilken situation som invånarna i Tornedalen har, och vi har därför dels skärpt lagstiftningen under resans gång, dels gett Haparanda kommun, Sven-Erik Bucht, tillstånd att koppla in ett eget nät, allt i syfte att kunna säkra medborgarnas rätt till gatlyse och egen el.

Jag har försökt att lyssna på er interpellanter. Ni säger att ni vill skärpa lagstiftningen, men jag har faktiskt inte hört något konkret förslag på vad det skulle kunna vara. Jag tycker att när man för fram kritik på det här sättet skulle det finnas någon idé om vad man tycker saknas i den befintliga lagstiftningen. De instrument vi har är rätt kraftfulla.

Jag som minister kan inte vända mig till Energimarknadsinspektionen och säga att de måste snabba på processen eller att de ska göra på ett visst sätt. Jag styr med hjälp av regleringsbrev och lagstiftning. Jag är beredd att förbättra lagstiftningen – om det skulle hjälpa i sammanhanget. Men tyvärr måste vi driva processen hela vägen fram, med tvångsförvaltning och tvångsinlösen som en del av detta. Det är inte säkert att även om vi tar till tvångsinlösen problemet löses med en gång, men det kanske kan lösas på sikt.

Det är en mycket ovanlig situation. Det som händer är djupt olyckligt. Många människor är förtvivlade. Jag träffar dem också.

Låt oss vara seriösa och tala om riksdagens, lagstiftarens, möjligheter i sammanhanget. Det finns då anledning för er att tala om vad som i så fall fattas i lagstiftningen som vi kan förstärka mer. Jag kommer att förstärka lagstiftningen på elkundernas område. Ni är välkomna att berätta om det finns ytterligare saker.

Anf. 20 KARIN ÅSTRÖM (S):

Fru talman! Jag har full förståelse för och vet att ministern inte kan gå in i myndighetsutövningen. Vi riksdagsledamöter har förståelse för att det är så.

Jag har ställt interpellationer och frågor i saken under flera år. Jag har tidigare sagt att jag har känt mig relativt nöjd med det svar jag har fått, men vi har återigen facit i hand. Någonstans tar det alldeles för lång tid, och alldeles för många människor far illa. De är rädda för den dagliga situationen. Termometern kryper nedåt, och det blir kallare och kallare. Det berör på ett dramatiskt sätt människor i Tornedalen.

Jag har i mina tidigare interpellationer till ministern tagit upp att jag är helt övertygad om att om Ekfors Kraft hade haft sin verksamhet i Täby kommun, eller någon annanstans i ett mer tätbefolkat område, hade problemet varit löst. Jag är helt övertygad om den saken.

Det är bedrövtligt och skamligt att man från regeringens sida kanske inte har förhållat men däremot skyndat långsamt. Många i Tornedalen upplever att de är särbehandlade eftersom det inte tas några krafttag. Ministern säger själv att ärendet har pågått i tio år och har accentuerats under de senaste fem sex åren.

Ministern efterfrågar förslag till lagförändringar. Den här näringsidkaren har gjort sig skyldig till graverande lagöverträdelser. Han är dömd för grova skattebrott, har avtjänat fängelsestraff och är en av kronofogdens största kunder med fortsatt gigantiska skatteskulder. Han har nu ytterligare skatteskulder som tickar på för varje månad som går. Han får fortsätta att driva ett privat näringsbolag, visserligen elbolag. I normalfallet skulle en sådan näringsidkare haft näringsförbud.

Jag skulle vilja höra ministerns resonemang om denna fråga. Är det inte möjligt att också titta på om näringsidkaren ska beläggas med näringsförbud? Det borde ha skett för länge sedan.

Ministern sade också i sitt svar att processen först ska avslutas innan ytterligare skärpning av lagtexten görs. Jag blir bekymrad. Energimarknadsinspektionen säger klart och tydligt – och jag har förståelse för det – att processen kommer att ta minst ett och ett halvt år. Det kan innebära att det kommer att gå flera år till igen innan problemet är löst. Jag vill höra ministerns resonemang om näringsförbud eller andra lösningar på att förändra lagtexten, just för att minimera den segdragna konflikten.

Anf. 21 LEIF PETTERSSON (S):

Fru talman! Vi är inte jurister, näringsministern. Vi är politiker med våra fel och brister. Nätkoncessionen omprövas någon gång. Man får väl inte nätkoncession för resten av livet eller så länge el produceras i landet. När nätkoncessionen ska omprövas borde det vara möjligt att också titta på om det är fråga om ett företag, precis som Karin Åström säger, med skatteskulder och andra oegentligheter och därför frånta dem nätkoncessionen. Det vore det enklaste. Då skulle något annat företag få koncession på området. Då skulle företaget inte finnas kvar på kartan, i varje fall inte som elleverantör. Det vore en möjlighet. Vad vet jag? Det måste naturligtvis utredas närmare om det är möjligt.

En annan sak som Karin också tog upp är näringsförbud. Om det hade varit fråga om en restaurang hade personen i fråga fått näringsförbud för länge sedan. Han har alldeles för stora skatteskulder för att få fortsätta. Vi har sett exempel i Norrbotten med andra företagare i Luleå och så vidare som inte har skött sina åtaganden och som därför har fått näringsförbud. Det skulle vara en annan möjlighet, enligt mitt sätt att se.

Näringsministern pratar om rättssäkerhet. Ja, men rättssäkerheten måste gälla bägge vägar. Det kan inte bara vara företagaren som har rättigheter utan det måste också vara konsumenterna. Det är viktigt att komma ihåg.

Det florerar alltid uppgifter i en sådan här debatt där man kan fundera över om de är sanna eller inte. Det påstås att företaget i fråga har gett betydande partibidrag till ett av partierna som ingår i regeringen. Vi vet

Anf. 22 SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Jag vill än en gång uttrycka att jag tror på att näringsministern har haft, och har, en ambition att lösa problemet. Jag håller med om att detta inte är ett enkelt ärende utan det är ett oerhört komplicerat ärende. Det är oerhört komplicerat för de människor som drabbas i södra Tornedalen. De försätts i en fantastisk annorlunda situation som vi många gånger inte kan begripa.

Att vi fick tillstånd av regeringen att koppla in vår nya gatubelysning tackar vi för. Men vad som hände var att dagarna efter kopplades belysningen ur av koncessionsinnehavaren. Det var inte bara belysningen som kopplades ur, utan man kopplade ur strömmen till daghem, skolor, vattenverk och avloppsreningsverk. Det är komplicerat.

När sådana här samhällsviktiga funktioner slutar att fungera börjar man fundera på om det inte finns andra lagar som borde träda in.

Förslag till lagförändring: Ja, Energimarknadsinspektionen hade ett förslag till lagändring som var mer långtgående än det som regeringen då presenterade för riksdagen där man avstod från vissa saker. Hade man gått på Energimarknadsinspektionens grundförslag tror jag att vi hade haft en lite annorlunda situation i dag.

Sedan kan man också fundera: Vi har myndigheter som har dömt ut viten i miljonklass, vi har tiotals miljoner i skuld och vi har Vattenfall som har en skuld. Men de drivs inte in.

Nätkoncession: Vi har yttrat oss för fyra fem år sedan, och alla regeringsinstanser säger nej. Men koncessionen finns kvar. Då kan man fundera: Finns det något annat som ligger bakom? Jag anklagar inte näringsministern för det – tvärtom.

Anf. 23 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Återigen: Det är ett otroligt komplicerat ärende. Det vet alla vi som talar här. Det som är komplicerat, för att vara rakt på sak, är att det här bolaget har kontroll över hela systemet. Det bygger på att om någon ska ta över och sköta det måste man förstå allt detta. Annars kan vi hamna i en situation där vi inte har någonting över huvud taget när det gäller elleveranser framöver. Det är det som gör det här komplicerat. Och det är därför som människor är rädda, också för att gå hela vägen fram.

Vi måste hålla med om – det är precis det Sven-Erik Bucht säger – att vi har myndigheter som har agerat, och ägaren har tilldömts vite i miljonklassen. Det är alltså inte heller det att myndigheter inte har agerat. Problemet i den här delen är att det är ett ovanligt bolag med en ovanlig ägare, som är rätt förslagen på att ta sig runt den lagstiftning som finns.

Jag tror inte att någon av oss kan säga att det är en svag lagstiftning, när vi kan gå in och tvångsförvalta och tvångsinlösa. Det är bara det att sådant här tar så evinnerlig tid. Jag är också less på att man inte kan komma fram. Men jag kan som minister inte gå till de här myndigheterna och säga att de ska göra det ena eller det andra, utan jag har en lagstiftning att följa. Jag vill hålla fast vid att vi har en väldigt stark lagstiftning.

Skulle näringsförbud hjälpa? Nej, förmodligen inte. Ska elleveranserna i Tornedalen fungera måste vi ju ha någon som kan gå in och ta över.

*Svar på
interpellationer*

Det är det som tvångsförvaltning och tvångsinlösen ska lösa. Det är det som det är frågan om. Jag kommer att göra allt vad jag kan för att snabba på i den riktningen så att vi kan få en slutgiltig ordning.

Vår förhoppning när det gäller Haparanda var att ni skulle lösa det – det var ju det ni själva sade. Vi har försökt lyssna på vad man själv säger i Tornedalen, och Sven-Erik Bucht är den som har drivit på förslaget att Haparanda skulle få en egen koncession. Det visar väl att även lokala råd från lokala företrädare, det man tror skulle kunna fungera, inte fungerar i slutändan.

Men jag är, som sagt, beredd att göra mer saker, om det bara fanns en möjlighet att snabba på det. Det som nu finns och som jag hoppas ska leda fram är att vi har en tvångsförvaltare som skapar trygghet. Där tror jag att vi kan förbättra informationen till medborgarna och till kunderna. Synpunkter som jag har fått är att man inte vet vem man ska betala till och inte vet vad som gäller. Där kan saker och ting förbättras. Men det måste också fortsätta så att man slutgiltigt kan få en ordning där uppe som fungerar.

När det gäller nätkoncession är det ganska långa tillstånd, och de tillstånden gäller. Men vi har redan sagt att man inte har förvaltat det tillstånd som detta bolag har på det sätt som vi tycker att man ska göra. Alltså avbryter vi det nu – det är det vi gör med tvångsförvaltning och eventuellt tvångsinlösen. Den delen prövar vi redan nu med den lagstiftning som vi har, så det hjälper inte heller.

Tyvärr tror jag att vi har försökt allt det som går att försöka, men jag är beredd att fortsätta och anstränga mig. Kommer det goda idéer kring hur vi ska göra det här bättre och snabbare är jag mer än glad över det. Men jag kan konstatera att jag så här långt inte ser att vare sig näringsförbud eller avbrytande av koncession som idé är en framkomlig väg, för det prövar vi redan. Det finns redan med i korten.

Anf. 24 KARIN ÅSTRÖM (S):

Fru talman! Det var intressant och nytt att höra att ni redan prövar näringsförbud. Det var någonting alldeles nytt för mig, så jag tackar för den informationen. Däremot är det väl känt att man håller på att hantera frågan om tvångsinlösen.

Jag tror att ministern har haft ambitioner, precis som mina kamrater säger, att försöka lösa det här. Men jag tror också att man från regeringens sida har skyndat ganska långsamt. Jag är nästan helt övertygad om att hela proceduren med att ta fram lagtexter och försöka göra det man kan har gått alldeles för långsamt.

Det är ett ärende som har pågått väldigt lång tid – det måste vi också konstatera. Men trots allt är det människor som lever där. Som det har beskrivits kan de i kommunerna där hamna i direkt samhällsfarlig verksamhet om strömmen klipps av. Det är självklart att man måste fundera på lite bredare lagstiftningar. Man kanske inte bara ska titta på ellagen som sådan utan måste koppla in andra lagområden för att säkerställa att sådana här situationer aldrig någonsin får uppstå igen i Sverige. Man måste vara väldigt öppen.

Med det skulle jag vilja säga så här: Fortsätt nu inte att skynda långsamt, som ni har gjort hittills, utan försök tänka er in i att det här kanske kan hända i Täby och gör lite snabbare ryck! Ligg med blåslampan på!

Anf. 25 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Låt mig först vara tydlig med att det inte är jag som minister som provar några näringsförbud. Det kan inte jag ha några synpunkter på – det är myndigheterna som gör det. Däremot har Konkurrensverket, Energimarknadsinspektionen, Marknadsdomstolen och andra varit inblandade i de här sammanhangen. Det är alltså inte så att myndigheterna inte har varit aktiva på det här området. Det vill jag säga och tydligt förklara för er när ni tycker att vi agerar väldigt långsamt och att ingenting händer.

Den andra delen som är viktig att säga är att prövning av koncession är en grannlaga uppgift. Det är när prövning av koncessionen sker som det viktigaste beslutet tas. Det har inte jag makten över, för det gjordes långt innan jag blev energiminister. Det jag har försökt göra är att stärka lagstiftningen så att elkunderna får ett bättre läge. Men det är en otroligt ovanlig situation.

Jag kan också tycka att det går långsamt. Men med den här skarpa lagstiftningen, som tvångsförvaltning och tvångsinlösen innebär, måste man också ha rättssäkerheten. Det är en svår balansgång. Vi måste också säkra att kunderna får elleverans den dag man gör de här sakerna. Det är också viktigt. Vi har tillräcklig information och kunskap om det här boendet för att känna den oron.

Jag lovar att jag ska göra allt vad jag kan och vad som står i min makt. Det är lätt att ropa att vi borde ha en bättre lagstiftning – ja, men vad är den bättre lagstiftningen? Några sådana idéer har jag inte hört som jag kan se är användbara. Men jag är helt öppen för en sådan dialog om ni har tankar och idéer kring detta, för jag vill också få en lösning.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2010/11:44 om Sveriges agerande för energieffektivisering i EU

Anf. 26 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Kent Persson har frågat mig hur jag avser att agera för att skärpa de svenska byggreglerna så att alla nybyggda hus ska vara klimatsmarta senast 2020 i enlighet med EU:s direktiv för byggnaders energiprestanda och vad jag avser att göra i övrigt för att skärpa energieffektiviseringen inom bostadssektorn.

Låt mig först nämna att regeringen delar Kent Perssons uppfattning att energieffektivisering, bland annat i byggnader, är en mycket viktig fråga. Det var en framgång för det svenska EU-ordförandeskapet 2009 att förslaget till reviderat direktiv om byggnaders energiprestanda kunde bli färdigförhandlat i sak förra hösten och träda i kraft i år.

För att Sverige ska genomföra det omarbetade direktivet kommer det att krävas skärpta krav på energihushållning i byggreglerna. Exakt på vilken nivå dessa krav ska ligga kommer precis som i dag att variera

*Svar på
interpellationer*

beroende på var i Sverige byggnaden ska uppföras. Det är också viktigt att övriga tekniska egenskapskrav på byggnader uppfylls i nya, mycket energieffektiva byggnader inte minst vad gäller god inomhusmiljö. Vidare måste frågor om kostnadskonsekvenser analyseras.

Direktivet kräver att vi i svensk lagstiftning senast i juli 2012 har formulerat vilka krav som ska gälla för att alla nya byggnader ska vara lågenergibygnader 2020. Hur de reglerna ska vara formulerade och vilka krav som ska ställas är något som vi just nu analyserar inom Regeringskansliet.

Kent Persson hänvisar i sin interpellation till förslag om lågenergibyggnader som Energimyndigheten har lämnat i en rapport till regeringen. Både Energimyndigheten och Boverket har på regeringens uppdrag analyserat hur det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda skulle kunna genomföras i Sverige, inklusive frågan om lågenergibyggnader, och deras rapporter är viktiga underlag.

Men för att formulera kraven på lågenergibyggnader kommer vi att behöva beakta en mängd aspekter för att se till att vi får regler som uppfyller direktivet och utgår ifrån svenska förutsättningar.

Revideringen av direktivet innehåller också en del förtydliganden och förbättringar när det gäller energideklarationerna. Regeringen genomför även andra åtgärder för att främja energieffektivisering i byggnader, till exempel upphandling av energieffektiv teknik, spridning av information, ROT-avdrag med mera.

Energieffektivisering är en av flera prioriterade frågor i den klimat- och energipolitik som regeringen bedriver.

Anf. 27 KENT PERSSON (V):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Denna fråga om energieffektivisering diskuterade vi för ett par år sedan.

Dessa dagar fram till lucia träffas världens toppolitiker i Cancún för att diskutera och försöka komma fram till en ny överenskommelse vad gäller klimatpolitiken. EU:s medlemsstater har som ett underlag i dessa diskussioner med sig några punkter som vi är överens om. Det gäller bland annat energianvändningen som ska minska, energieffektivisering och andelen förnybar energi som är inspel i dessa diskussioner.

Denna interpellation handlar om en del av energieffektiviseringen. Det handlar inte om den vida delen utan om det som gäller byggnader, fastigheter och servicehus.

Energianvändningen i svenska fastigheter och servicebyggnader står för ungefär 40 procent av den totala energianvändningen. Det finns givetvis en potential att göra detta betydligt mer effektivt. Det har regeringen bidragit med i förhandlingarna med EU, och det ska man ha en eloge för.

Men när det gäller tolkningen har EU-kommissionen tittat närmare på detta och konstaterar att det är en dyster läsning. Vi kommer inte att nå fram till en energieffektivisering på 20 procent därför att det går lite sakta och man har svårt att bestämma sig för vad man ska göra och hur man ska beräkna energieffektivisering. Ska beräkningen vara absolut, som EU säger att den ska vara, eller ska måttstocken vara intensiteten i energianvändningen, som Energimyndigheten säger sig vilja använda? Beroende på hur man tolkar detta får man olika resultat.

Eftersom detta är ett direktiv om energieffektivisering ska det alltså genomföras i svensk lagstiftning. Därför blev jag lite förvånad när jag tittade närmare på vad Boverket och Energimyndigheten säger, nämligen att det räcker med att vi halverar energianvändningen när det gäller nuvarande byggregler, alltså långt ifrån vad direktivet går ut på där det talas om att energianvändningen ska vara nära noll, alltså så nära benämningen passivhus som vi kan komma.

Jag fick inget riktigt svar på min fråga, utan ministern hänvisade till de utredningar som föreligger. Hur ser ni egentligen på Boverkets och Energimyndighetens utredning? Är det den som ska gälla, eller är det direktivet som sådant och andemeningen i direktivet om att det i svensk lagstiftning senast i juli 2012 ska vara formulerat att alla nybyggnader ska vara lågenergibygnader 2020 som ska gälla? Det är det som det handlar om, alltså passivhus.

Energimyndigheten och Boverket har fått kritik för sin uppfattning, alltså att detta är passivt. Bland andra Lunds tekniska högskola och Lunds universitet har varit mycket kritiska. De menar att regeringen borde gå fram med ett direktiv som har en ambition om passivhus senast 2020. Det är den uppfattning som också de rödgröna lade fram i en gemensam motion under våren.

Vad är regeringens uppfattning när det gäller direktivet? Ska det genomföras såsom det tolkas – alltså som ett absolut krav?

Anf. 28 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Låt mig först säga att Sverige verkligen har varit pådrivande när det gäller energieffektiviseringen. När jag tillträdde som minister för fyra år sedan var energieffektivisering inte någon viktig fråga på till exempel EU-nivå. Den var inte det när världens energiministrar träffades. När vi träffade IEA talade vi om oljelagring. Det var den viktigaste och stora frågan. När vi träffade energiministrarna pratade vi om hur vi skulle få mer produktion. Det var de viktigaste frågorna som diskuterades.

Jag förde in just energieffektivisering som det bästa sättet att minska klimatutsläppen men också få ökad tillgång på energi därför att den sparade kilowattimmen är både den mest miljövänliga och den mest ekonomiska kilowattimmen, vilket jag alltid talar om.

När jag tittar hur det är fyra år senare kan jag se att det är en helt annan inställning till energieffektivisering. IEA sätter energieffektivisering högst upp på sin lista över åtgärder för att klara energitillgången. EU lyfter också fram energieffektivisering.

Som jag säger i mitt interpellationssvar var det under vårt ordförandeskap som vi förhandlade fram energiprestandadirektivet för byggnader. Det var en ganska tuff förhandling för att vi var angelägna om att detta skulle komma fram.

Det är naturligtvis direktivet som är grunden. Jag håller inte med om att Sverige skulle ha en låg ambition när det gäller energieffektivisering – tvärtom. Jag tror dessutom att vi kommer att nå högre än det mål som har satts upp, och det är inte förbjudet. Det är faktiskt tillåtet i Sverige att vara ännu bättre. Vi gör det på en rad områden när det gäller industrin, transporter och byggnader.

Vi har fått underlag från ett antal myndigheter som vi kommer att studera när vi själva ska implementera direktivet. Men det råder ingen tvekan om att det direktiv som vi har fattat beslut om på EU-nivå måste gälla.

Jag för diskussioner med byggbolag, hustillverkare och andra om byggnaders energiprestanda, och jag tror att de kommer att göra detta fort därför att de vet i vilken riktning vi är på väg. Jag tror snarare att det kommer att bli en tävlan om att vilja presentera hållbara lösningar tidigare som innebär passivhus eller till och med hus som levererar energi.

Jag tycker att det är bra när politiker är modiga och sätter upp ambitiösa mål. Då tvingar man eller stimulerar också näringslivet att tänka nytt. De vet i vilken riktning vi ska gå. Sedan blir det också en drivkraft för industrin att göra detta bättre.

Sedan vill jag säga något om energideklarationerna. De har varit ett instrument för att få ned energiförbrukningen i befintliga byggnader. Ska vi vara ärliga är de befintliga byggnaderna väl så viktiga i fråga om detta. Det går att förbättra och göra detta enklare. Men å andra sidan kan man konstatera att dessa verktyg och instrument nu börjar fungera ganska väl, som en upplysning exempelvis till husköpare och andra för att de ska se vilken el- och energiförbrukning som de har.

Det finns många saker på plats nu för att detta ska gå i rätt riktning. ROT-avdraget har varit en bra sak för enskilda fastighetsägare eller husägare för att förbättra sin egen situation.

Anf. 29 KENT PERSSON (V):

Fru talman! Klimp:en var också alldeles utmärkt när det gäller energieffektivisering.

När det gäller frågan om energieffektivisering berömde jag ministrernas insatser i dessa förhandlingar. Det räcker. Jag tänker inte göra något mer. Jag ville bara påpeka det.

Om vi ska vara riktigt ärliga behöver vi inte anstränga oss speciellt mycket i Sverige för att vi ska uppnå dessa energieffektiviseringsmål. Vi kan fortsätta som vi har gjort tidigare. Vi behöver inte anstränga oss. Det är Energimyndighetens analys av det hela.

Jag tror också att om byggindustrin vill överleva på en internationell marknad måste den ligga i framkant här. Det är en överlevnadsfråga.

Därför blev jag väldigt förvånad när jag läste senaste numret av tidningen Byggindustrin. Där förfasar man sig över kommissionens direktiv om tuffare krav när det gäller energiprestanda.

Det är den bakgrunden och byggindustrins lobbyverksamhet för att tona ned kraven som gör att jag blir lite orolig för att det ska bli det som sätter agendan för kommande direktiv när det gäller Boverkets byggkrav, som det heter. Jag tror att det i så fall slår tillbaka mot svensk exportindustri inom sektorn. Dessutom kommer vi då inte att uppnå den potential vi har när det gäller energieffektivisering. Vi kan betydligt mer än vi tidigare sagt.

Jag tror att det är viktigt att också se de möjligheter och den forskning som finns vid våra universitet och högskolor och att ta till vara den kunskap som finns bland annat i Lund på universitetet och på Tekniska högskolan där. De är kritiska till att det inte ställs tillräckligt tuffa krav.

För att göra en liten utvikning här kan jag säga att jag väldigt ofta träffar en företagare som är ute på exportmarknaden, på Japan. Han har berättat för mig att han varit väldigt förtvivlad varje gång han gjort en affär därför att kraven är så tufft ställda inom branschen att han har mycket svårt att leva upp till dem. Han ställde frågan: Varför ställer ni så tuffa krav att det nästan är omöjligt att leva upp till dem? Han fick följande svar: Skulle det ha ställts lägre krav hade du inte ansträngt dig tillräckligt mycket.

Det är vad det handlar om. Vi måste ställa tuffa krav för att nå de mål som vi säger att vi ska nå. Det här gör vi inte bara för oss, utan vi gör det också för våra barn och barnbarn. Det är ju inte så att vi har ärvt den här jorden, utan vi har lånat den av kommande generationer. Således måste vi ställa krav på industrin vars konkurrenskraft jag tror kommer att öka.

Anf. 30 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Jag tror att Kent Persson och jag länge till skulle kunna stå här och hålla med varandra. Vi är verkligen på samma linje. Energieffektivisering är ett mycket bra sätt att också förbättra konkurrenskraften.

När vi diskuterade energi- och klimatuppgörelsen hade vi överläggningar bland annat med en del fastighetsbolag. Sabo minns jag att jag hade en diskussion om. De hade satt upp egna energieffektiviseringsmål. Jag förutsätter att byggindustrin är alert på det här området.

Jag tror att en av förklaringarna till att vi ändå har den här diskussionen just är att man diskuterar exempelvis konkurrenskraft. Jag instämmer med Kent Persson om uppgiften att bolag och företag som visar på energieffektiva lösningar kommer att ha en stark konkurrenskraft. Det framgår på många andra områden. Att det vi här diskuterar skulle vara ett hinder för industrin tror inte jag.

När vi diskuterade direktivet hade vi en diskussion om huruvida direktivet skulle omfatta befintliga byggnader och om hur det skulle se ut kontra nybyggnation. Det som jag var orolig för när det gäller befintliga byggnader var att det man diskuterade var så otroligt komplicerade regler att varenda fastighetsägare och byggmästare exempelvis skulle ha haft fullt sjå att klara av dem. Det vi lyckades balansera var detta med att försöka få skarpa och tydliga regler för nyproduktion för att därmed ha ett syfte och en riktning för åt vilket håll vi skulle gå.

Vi har också använt andra instrument för att stimulera omställningen. Några som vi inte talat om i den här debatten är konsumenterna. Jag tror att också konsumenterna, inte minst med tanke på elpriser och annat, kommer att ställa krav på våra producenter. Precis som görs med energideklarationen och annat kommer man att kolla hur hög energiförbrukningen är. Politiken har sin roll och byggindustrin sin roll, men också konsumenterna har sin roll.

Vi har nu energirådgivning ute i alla kommuner och hjälper till med att öka kunskapen hos våra medborgare. Den kunskapen är viktig också för att öka efterfrågan på den här typen av ny och spännande teknik. Ingen skulle vara gladare än jag om Sverige låg längst fram och var duktigast på det här området, i synnerhet som vi har drivit och driver frågan så hårt i alla internationella sammanhang.

Anf. 31 KENT PERSSON (V):

Fru talman! Jag tror inte att det finns anledning att fortsätta den här debatten. Vi kommer bara att prata förbi varandra. Vad vi nu har att vänta in är diskussionen om kommande förslag.

Jag tar till mig att det är direktivets andemening som också fortsättningsvis gäller för den svenska lagstiftningen. Så tolkar jag denna debatt.

Anf. 32 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru talman! Jag kan hålla med om att Kent Persson och jag i det här läget kan fortsätta att diskutera och hålla med varandra.

Vi är helt överens om målet, och vi är helt överens om direktivets betydelse. Jag återkommer senare med konkreta förslag. Nu analyserar vi de förslag som har kommit från olika myndigheter.

Det är klart att Sverige ska ligga i framkant på det här området – det tillhör framtiden – precis som vi jobbar med annan miljöteknik och framåtsyftande teknik på miljöområdet. Vi får således också fortsättningsvis hjälpas åt.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2010/11:59 om regeringens arbete med jämställdhetsfrågor

Anf. 33 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Fru talman! Ann-Christin Ahlberg har frågat hur jag rent konkret avser att arbeta för att förverkliga de jämställdhetspolitiska målen. Ann-Christin Ahlberg befärar att regeringens arbete för jämställdhet blir splittat med regeringens nya organisation.

Jag är glad över Ann-Christin Ahlbergs stora intresse för jämställdhetssatsningen men delar inte hennes farhågor.

Det främsta skälet är att mitt övergripande ansvar för att samordna regeringens jämställdhetspolitik består. En viktig och grundläggande förutsättning för politikens genomförande är att den inte verkar på egen hand utan är beroende av att andra politikområden främjar jämställdhetspolitikens mål. Jämställdhetsintegrering är därmed en central strategi för jämställdhetspolitikens genomförande. Jag vill dock understryka att detta inte står i motsättning till behovet av särskilda åtgärder inom olika områden för att driva på utvecklingen. Det gäller inte minst i frågor som till sin natur är tvärssektoriella och berör flera olika politikområden. Här är också behovet av samordning extra stort.

Under förra mandatperioden genomförde regeringen en kraftsamling för att utveckla och stärka jämställdheten inom olika samhällsområden. En rad åtgärder har initierats och genomförts. Samtliga utgår från jämställdhetspolitikens övergripande mål om att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Under innevarande mandatperiod avser regeringen att fullfölja reformarbetet, både genom att genomföra och följa upp påbörjade projekt så att dessa på sikt kan införlivas i myndigheters ordinarie arbete och

genom att initiera nya åtgärder där det behövs. I budgetpropositionen för 2011 anges den huvudsakliga inriktningen.

Ett sådant område är en fortsatt bred satsning på att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla verksamheter som bedrivs av stat, kommuner och landsting. Regeringen beslutade den 11 november i år om ytterligare 80 miljoner kronor under kommande tre år till programmet Hållbar jämställdhet som bedrivs av Sveriges Kommuner och Landsting sedan 2008. Syftet är att säkerställa att uppnådda resultat och erfarenheter från programmet integreras i befintliga strukturer och verksamheter så att de får en bestående effekt.

Ett annat område där fortsatta insatser krävs är kampen mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål, som kommer att ha hög prioritet också under kommande år.

Jämställdhet i skolan är en annan angelägen fråga. Under föregående mandatperiod genomfördes omfattande jämställdhetsinsatser inom utbildningsområdet. Inom kort avlämnar Delegationen för jämställdhet i skolan och Delegationen för jämställdhet i högskolan sina slutbetänkanden. Därutöver har regeringen gett Statens skolverk i uppdrag att genomföra olika utvecklingsinsatser inom jämställdhetsområdet.

Anf. 34 ANN-CHRISTIN AHLBERG (S):

Fru talman! Jag tackar jämställdhetsministern för svaret. På vissa områden kan jag hålla med jämställdhetsministern. Jämställdhetsintegrering är en central strategi och ett arbete som måste vara sådant att man tar ställning och tittar på detta innan man genomför olika förändringar i politiken.

Att integrera ur ett jämställdhetsperspektiv i alla verksamheter som bedrivs i stat, kommuner och landsting är också en bra förutsättning. Jag håller även med om att kampen mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål måste bekämpas och satsas resurser på. Det behövs dock mer.

Inte med ett endaste ord nämner ministern ojämställdheten inom arbetslivet eller några satsningar på detta område. Det är en viktig del för att kvinnor ska få möjlighet att både försörja sig själva och få inflytande och makt över sina egna liv. Vi vet att kvinnor diskrimineras i just arbetslivet med bland annat sämre löner, deltider, visstidsanställningar och en väldigt tuff arbetsmiljö.

Visserligen kan det i regeringen här och var finnas en verklighetsbeskrivning av hur ojämställdheten yttrar sig på olika sätt, till exempel i budgetpropositionens jämställdhetsbilaga. Men den förändring som regeringen lyfter fram som jämställdhetssatsningar har i stället lett till att jämställdheten har minskat. På punkt efter punkt har regeringen drivit en politik som inte bryter kvinnors underordning utan tvärtom ökar klyftorna mellan kvinnor och män.

Som exempel har jobbskatteavdraget ökat inkomstklyftorna mellan kvinnor och män. Neddragningar inom kommunala omsorgstjänster drabbar i betydligt högre grad kvinnor än män – som anhöriga, som anställda och som vårdtagare. Nedmonteringen av de gemensamma trygghetssystemen, som a-kassan och socialförsäkringen, drabbar i högre grad

Prot. 2010/11:24
30 november

*Svar på
interpellationer*

kvinnor än män. Med vårdnadsbidraget ökas skillnaden i ansvar och kontakt med barnen mellan män och kvinnor.

Jämställdhetsbonusen har blivit ett fiasko. Försäkringskassan har visat att den inte hade någon större effekt på fördelningen av föräldradagarna mellan kvinnor och män. Avdraget för hushållsnära tjänster har inte på något sätt motverkat problemen med den ojämlika fördelningen av hemarbetet mellan kvinnor och män utan tvärtom snarare cementerat dagens rådande ordning.

Fru talman! Förändringarna av arbetslöshetsförsäkringen, sjukförsäkringen och föräldraförsäkringen kan se ut som könsneutrala förändringar, men i praktiken har konsekvenserna blivit ökade klyftor mellan kvinnor och män. Regeringens nedmontering av trygghetssystemen har historiskt finansierats av stora skattesänkningar. Dessa skattesänkningar har varit konstruerade så att de gynnar män. En stor omfördelning av pengarna har skett från fattiga till rika och från kvinnor till män. Regeringen har inspirerats av Robin Hood, skulle jag tro, men gjort precis tvärtom.

Tittar vi på det totala inkomstbortfallet och denna förändring blir bilden ännu tydligare. Mellan 2006 och 2009 har gapet mellan kvinnors och mäns genomsnittsinkomster ökat med 12 800 kronor om året. Det är därför min oro över jämställdhetsarbetet är stor.

Anf. 35 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Fru talman! Jag tycker att det är jättetrevligt att Ann-Christin Ahlberg intresserar sig för dessa frågor, och jag diskuterar dem gärna och ofta.

Jag är också övertygad om att Ann-Christin Ahlberg och jag inte kommer att komma överens om hur vi ska bedriva politiken. Å andra sidan bedriver inte regeringen politiken för Ann-Christin Ahlbergs eller Socialdemokraternas skull, utan vi gör det för våra medborgares skull. Det var inte så många veckor sedan de svenska medborgarna tyckte att Alliansen gör ett bra jobb och ville se Alliansen kvar vid makten. Det arbete som påbörjades under förra mandatperioden kommer alltså att fortsätta också under denna mandatperiod.

Jag tycker även att det är viktigt att Ann-Christin Ahlberg nämner jämställdhet på arbetsmarknaden, för det är också ett viktigt område. Det är klart att det har skett väldigt mycket på jämställdhetsområdet som jag inte kan ge svar på i en interpellationsdebatt, men jag skulle vilja säga att jag tror att Ann-Christin Ahlberg under förra mandatperioden var med och behandlade just en handlingsplan som handlade om jämställdhet på arbetsmarknaden och ett jämställt näringsliv. Där kan vi bland annat se att frågor om kvinnors ohälsa på arbetsmarknaden är viktiga och togs upp. Våldet på arbetsplatser – det är framför allt i kvinnodominerade yrken våldet förekommer – togs också upp som en fråga.

Jobbskatteavdraget, som Ann-Christin Ahlberg ifrågasätter, har ändå skapat stora marginaler för många kvinnor med låga inkomster – som inte är skapade av alliansregeringen. Att öppna upp den offentliga sektorn har lett till många möjligheter för kvinnor att bli företagare inom de branscher de har kompetens i, och så vidare.

Vi hade 400 miljoner per år att arbeta med under förra mandatperioden, och väldigt mycket arbete kom i gång för att stimulera jämställdhetsarbetet. Det ska jämföras med tiden då Ann-Christin Ahlbergs parti, Socialdemokraterna, styrde och man hade i princip 20 miljoner kronor

per år att jobba med. Visst fanns det alltså väldigt mycket att göra på jämställdhetsområdet, och det har gjorts. Det finns dock fortfarande mycket kvar att göra.

Jag kommer att prioritera kampen mot våld mot kvinnor framgent. Jag kommer att prioritera jämställdhet i skolan. Jag kommer att prioritera just kvinnors arbetsmarknad och en jämställd arbetsmarknad också fortsättningsvis. Där tror jag nämligen att det återstår mycket att göra, precis som Ann-Christin Ahlberg påpekar.

Sedan vill jag också säga att kvinnors ekonomiska självständighet framför allt skapas genom att vi ser till att kvinnor kommer i arbete. Jag ser gärna bra socialförsäkringssystem; det ska vårt land ha. Vi lever i ett välfärdsland och vi ska ha välfärdssystem som är anständiga. Det tycker jag också att vi har. En procentsats hit eller dit – jag tycker att vi har väldigt bra, välutvecklade socialförsäkringssystem.

Det viktigaste att diskutera måste väl ändå vara hur vi skapar fler arbetstillfällen så att fler människor, också kvinnor, kommer ut i arbete. Vi har under finanskrisen haft svåra tider. Många människor har friställts på arbetsmarknaden, men genom ökade statsbidrag har vi också kunnat se till att rädda kvinnors jobb inom den offentliga sektorn. Det är just genom eget arbete och egen inkomst vi skapar en grund för jämställdhet. Jämställdhet startar ändå med att vara ekonomiskt självständig.

Jag kommer alltså fortsatt att kämpa för kvinnors möjligheter att komma ut i arbete och kvinnors möjligheter att starta företag. Sedan kan vi gärna också diskutera hur vi ska kunna värna våra socialförsäkrings-system så att de är hållbara och långsiktiga till sin natur.

Anf. 36 ANN-CHRISTIN AHLBERG (S):

Fru talman! Jag tackar jämställdhetsministern för dessa ord.

Jo, det är jätteviktigt att vi satsar på jobben. Det är jätteviktigt att satsa både på de jobb som finns och på de nya jobben, men också att det blir rättvist mellan kvinnor och män på jobben. Som det är i dag är det nämligen i huvudsak kvinnor som har otrygga anställningar. Det är kvinnor som har lägre lön, och det är kvinnor som får väldigt lite inflytande över sin arbetssituation.

Detta vet vi har pågått i flera år, men om man vill förändra måste man ta initiativ till att förändra. Heltider är en viktig aspekt för kvinnor, liksom att få en rättvis lön för det jobb man faktiskt gör. Vi vet att kvinnoyrken värderas mycket lägre och sämre än mäns arbete.

Också resurser till välfärden är en jätteviktig och central jämställdhetsfråga. När samhällets välfärd inom områden som förskola, skola, vård och omsorg minskar eller sviktar drabbas kvinnor hårdare eftersom dessa uppgifter hamnar på dem. Det är ofta också obetalda jobb. Bara mellan åren 2008 och 2009 försvann 27 000 välfärdsarbetare. Detta säger jämställdhetsministern inget alls om. Vi har alltså helt olika bilder av och sätt att se på kvinnors arbetsmarknad i Sverige.

Vi lever faktiskt på 2010-talet, och det är snart slut. År 2011 står för dörren och knackar. Ändå råder en sådan ojämställdhet på svensk arbetsmarknad.

Det är inte acceptabelt att kvinnor jobbar underbemannat på många områden. Vi ser det inom den offentliga sektorn. Vi ser dock också att man har öppnat upp, som ministern säger. Ja, valfrihetens vara eller icke

Prot. 2010/11:24
30 november

*Svar på
interpellationer*

vara och att få fler arbetsgivare att välja på – till vilka villkor sker det? Om man tittar på många av de så kallade nya jobben har det ökat till ännu mer otrygga anställningar för kvinnor. Man har minskat sin inkomst ännu mer. Otryggheten har ökat genom att man ska bli upphandlad vart och vartannat år.

Det har minskat möjligheten att få en heltidstjänst. Det var inte så länge sedan jag mötte två kvinnor som berättade för mig att de hade fått en ny arbetsgivare, för de hade blivit upphandlade igen. Men all personal skulle föras över och följa med, men just nu gick de på sina egna vikariat. Det fanns ingen ordinarie anställd, utan de två som tidigare varit ordinarie anställda gick på sina egna vikariat, för det fanns ingen annan.

Så ser verkligheten ut. Man måste lyssna på de kvinnor som berättar hur den här privatiseringsivern har påverkat dem. Den har inte gett kvinnor bättre förutsättningar på den privata marknaden inom vård och omsorg, som ministern pratar om, utan tvärtom.

Anf. 37 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Fru talman! Jag förstår att Ann-Christin Ahlberg och jag inte kommer att ha samma bild av vad som händer på arbetsmarknaden i allmänhet och kvinnors arbetsmarknad i synnerhet. Ann-Christin Ahlberg förespråkar en linje som innebär att kvinnor ska vara inlåsta i statliga monopol, för det är där de hör hemma. Det är så politiken har fungerat i alla tider, men nu öppnar vi upp den marknaden för kvinnor. Det måste gå att skapa en marknad inom skattefinansierade välfärdstjänster där arbetsgivare kan konkurrera om kvinnors kompetens. Varför ska det bara vara kommun, landsting och staten som ska anställa de här kvinnorna? Varför är det inte okej för Ann-Christin Ahlberg att kvinnor kan starta egna företag inom branschen eller att kvinnor har flera arbetsgivare att välja mellan?

Anledningen till att jag inte nämner de 27 000 tjänster som har försvunnit från kommuner och landstingen är att de 27 000 tjänsterna finns nu på den privata marknaden, det är samma jobb. Det vill inte Ann-Christin Ahlberg se, det vill hon inte erkänna, för den marknaden finns inte i hennes sinnevärld. Men den är viktig. Den har lett till bättre arbetsvillkor för många kvinnor, och den har lett till bättre löneutveckling många gånger.

Bästa sättet att få upp sin lön i vårt land är ändå genom att byta jobb. Det är sällan man byter till ett jobb där man får lägre lön, oftast byter man till ett jobb hos någon som betalar mer. Genom att man låst in kvinnorna i monopolliknande situationer i kommuner och landsting har det inte funnits någon annan att söka sig till. Det är bara kommunen och den lön kommunen väljer att sätta.

Jag håller med Ann-Christin Ahlberg om att det är orättvisa löner på arbetsmarknaden, och detta ska vi försöka göra så mycket vi kan åt. Men man får aldrig glömma den svenska modellen heller. Det är arbetsmarknadens parter som sätter de här lönerna. Det är förhandlingar mellan arbetstagare och arbetsgivare, och deras intresseorganisationer som sköter dessa. Det kan inte vara så att den svenska modellen bara duger när Ann-Christin Ahlberg vill försvara den gentemot vad alliansregeringen kan tänkas göra. Men sedan är det helt okej att gå in och göra om den till exempel med hjälp av lagstiftningen när socialdemokraterna själva ser det som nödvändigt.

Jag tycker att det är bra med den svenska modellen, och jag tycker att vi ska värna den. Men det betyder inte att vi inte har politiskt ansvar, och vi ska ta det ansvaret. Arbetsmarknadens parter har också ett ansvar, och det ansvaret ska de ta.

Jag är övertygad om att vi tillsammans kan åstadkomma skillnad för arbetande på arbetsmarknaden och skapa en bättre och mer jämställd arbetsmarknad. Men jag tänker inte se till att frånta arbetsmarknadens parter deras ansvar bara i stunder det passar mig och inte annars. Vi ska låta dem sköta sitt, och så ska vi sköta det som vi är ålagda att sköta.

Att öppna upp den offentliga sektorn tror jag är ett bra sätt. Att se till att jobba med jämställdhet redan i förskolan, grundskolan och gymnasiet för att minska könsbundna studieval tror jag är ett annat sätt. Den könssegregerade arbetsmarknaden hänger ihop med att vi som kvinnor och män väljer utbildningar väldigt könsbundet. Ju mer könssegregerad arbetsmarknaden blir, desto mer orättvis tror jag att den förblir. Att försöka få kvinnor och män, pojkar och flickor att välja mindre könsbundet tror jag är en del av lösningen för en jämställd arbetsmarknad, men det är ingen quick fix. Jag är dock övertygad om att vi kommer dit om vi bara arbetar ihärdigt och målmedvetet.

Anf. 38 ANN-CHRISTIN AHLBERG (S):

Fru talman! Jag undrar vad jämställdhetsministern har för en bild av marknaden och kvinnornas arbetssituation. Marknaden med välfärdsarbetarna är en sak, men vi har haft tidigare och har fortfarande en stor grupp kvinnor som jobbar inom handel och hotell- och restaurangbranschen, fastigheter med mera. Även där har man ofrivillig deltid och får kanske inte heltid. Man har dåliga arbetsvillkor och dåliga löner, man värderas inte för de kunskaper som man ställs inför att ha, man har dåliga möjligheter till karriärvägar bara för att man är kvinna.

Ministern kan roa sig med att gå på ett köpcentrum och titta på typiska affärer där kvinnor jobbar, mest affärer där man handlar schampo och underkläder. Där jobbar kvinnorna deltid. Medan i affärer där det säljs vitvaror eller stereoanläggningar, som man kanske köper någon gång livet, finns männen och de har heltid. Det är samma öppettider i alla affärer, men ändå är det så könsuppdelat. En kvinna har ofrivillig deltid, en man jobbar heltid.

Man säger att man öppnat upp för marknaden. Ja, då har man inte riktigt sett de strukturer som finns i samhället och på arbetsmarknaden, som ökar och som cementerar ojämställdheten mellan kvinnor och män. Det är därför min oro finns. Som jämställdhetsminister ska man vara en blåslampa över alla politikområden, och det är det jag hade önskat att vår jämställdhetsminister hade varit.

Anf. 39 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Fru talman! Jag vill tacka Ann-Christin Ahlberg för debatten, och jag delar beskrivningen av problembilden: Vi har inte en jämställd arbetsmarknad. Vi har inte jämställda välfärdstjänster. Vi lever inte i ett fullt ut jämställt samhälle även om vi har kommit en bit på väg, utan det återstår väldigt mycket att göra.

Jag hoppas att Ann-Christin Ahlberg och jag ska fortsätta att kämpa tillsammans. Fast vi gör samma problembeskrivning har vi olika lösning-

Prot. 2010/11:24
30 november

*Svar på
interpellationer*

ar på hur vi ska nå målen. Det är där som debatten gärna uppstår och gärna får förekomma ofta. Jag är övertygad om att debatt och opinionsbildning är ett sätt att påverka. Inte bara genom politik utan också genom opinionsbildning kan vi påverka.

Jag ska fortsätta att bedriva politiken på det sätt som jag påbörjat redan under förra mandatperioden. Så tar jag gärna debatt med Ann-Christin Ahlberg, och jag lyssnar gärna på vad Ann-Christin Ahlberg har att säga om lösningar på de problem som vi ändå är överens om existerar i vårt samhälle.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2010/11:FPM32 Ramverk för bankkrishantering KOM(2010)579 till finansutskottet

9 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter

Socialutskottets betänkanden 2010/11:SoU3 och SoU4

Kulturutskottets betänkande 2010/11:KrU3

Civilutskottets betänkanden 2010/11:CU3 och CU7

Civilutskottets utlåtande 2010/11:CU11

Skatteutskottets betänkanden 2010/11:SkU2, SkU11 och SkU13

Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden 2010/11:MJU3–MJU6

Konstitutionsutskottets betänkande 2010/11:KU9

Finansutskottets betänkanden 2010/11:FiU6 och FiU12

Justitieutskottets utlåtande 2010/11:JuU4

Näringsutskottets betänkande 2010/11:NU6

10 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Proposition

2010/11:50 Stabiliserings- och associeringsavtal mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Serbien, å andra sidan

Skrivelser
2010/11:39 2010 års redogörelse för tillämpningen av lagen (1991:572)
om särskild utlänningskontroll
2010/11:41 Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelse-
verksamhet

Prot. 2010/11:24
30 november

Finansutskottets betänkanden
2010/11:FiU15 Bättre förutsättningar för internationellt tillsynssamarbete
på värdepappersmarknadsområdet
2010/11:FiU18 Ändring av insättningsgarantins täckningsbelopp

Trafikutskottets betänkande
2010/11:TU6 Avgifter i Transportstyrelsens verksamhet

Civilutskottets betänkande
2010/11:CU2 Ett sammanhängande system för geografisk miljöinformat-
ion

Kulturutskottets betänkande
2010/11:KrU2 Filmcensuren för vuxna avskaffas

11 § Anmälan om interpellation

Anmälades att följande interpellation framställts

den 30 november

2010/11:100 Kapacitetsbrist på Södra stambanan
av *Annika Lillemets* (MP)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 7 december.

12 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmälades att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 29 november

2010/11:92 Regeringens insatser för Västsahara
av *Jens Holm* (V)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 7 december.

Prot. 2010/11:24
30 november

13 § Kammaren åtskildes kl. 14.58.

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
3 § Svar på interpellation 2010/11:60 om de rättsvårdande myndigheternas hantering av terroristhot.....	3
Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	3
Anf. 2 MARIA FERM (MP)	4
Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	4
Anf. 4 MARIA FERM (MP)	5
Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	6
Anf. 6 MARIA FERM (MP)	7
Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	7
4 § Svar på interpellation 2010/11:15 om dammolycka med stora miljökonsekvenser	8
Anf. 8 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	8
Anf. 9 MATILDA ERNKRANS (S)	8
Anf. 10 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	9
Anf. 11 MATILDA ERNKRANS (S)	10
Anf. 12 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	11
Anf. 13 MATILDA ERNKRANS (S)	12
Anf. 14 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	12
5 § Svar på interpellation 2010/11:23 om elleveranser i Tornedalen.....	13
Anf. 15 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	13
Anf. 16 KARIN ÅSTRÖM (S).....	13
Anf. 17 LEIF PETTERSSON (S).....	14
Anf. 18 SVEN-ERIK BUCHT (S)	15
Anf. 19 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	16
Anf. 20 KARIN ÅSTRÖM (S).....	17
Anf. 21 LEIF PETTERSSON (S).....	18
Anf. 22 SVEN-ERIK BUCHT (S)	19
Anf. 23 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	19
Anf. 24 KARIN ÅSTRÖM (S).....	20
Anf. 25 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	21
6 § Svar på interpellation 2010/11:44 om Sveriges agerande för energieffektivisering i EU	21
Anf. 26 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	21

Anf. 27 KENT PERSSON (V).....	22
Anf. 28 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	23
Anf. 29 KENT PERSSON (V).....	24
Anf. 30 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	25
Anf. 31 KENT PERSSON (V).....	26
Anf. 32 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	26
7 § Svar på interpellation 2010/11:59 om regeringens arbete med jämställdhetsfrågor	26
Anf. 33 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	26
Anf. 34 ANN-CHRISTIN AHLBERG (S).....	27
Anf. 35 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	28
Anf. 36 ANN-CHRISTIN AHLBERG (S).....	29
Anf. 37 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	30
Anf. 38 ANN-CHRISTIN AHLBERG (S).....	31
Anf. 39 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	31
8 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	32
9 § Förnyad bordläggning.....	32
10 § Bordläggning.....	32
11 § Anmälan om interpellation	33
12 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	33
13 § Kammaren åtskildes kl. 14.58.	34

